میراث

«تله‌کابین» طاق بستان در تله موافقت اصولی

سرپرست اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان کرمانشاه با تأکید بر قرارگیری طاق‌بستان در منطقه ویژه حفاظتی، گفت: تله‌کابین این مجموعه هنوز موافقت اصولی از میراث فرهنگی را دریافت نکرده و احداث پایه‌ها بدون استعلام و هماهنگی لازم انجام شده که ناشی از نبود تعامل بین‌دستگاهی است. کیومرث اعظمی روز شنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با اشاره به وضعیت پروژه تله‌کابین در حریم طاق‌بستان اظهار کرد: محوطه طاق‌بستان در محدوده منطقه ویژه حفاظتی قرار دارد و ضوابط قانونی مشخصی بر آن حاکم است. هرگونه ساخت‌وساز در این عرصه باید بر پایه اساسنامه سازمان میراث فرهنگی و با رعایت ضوابط حفظ آثار تاریخی انجام شود.

وی افزود: تله‌کابین طاق‌بستان هنوز موفق به دریافت موافقت اصولی از میراث فرهنگی نشده است. موافقت اصولی نخستین مجوز برای هر بسته گردشگری است و بدون استعلام از میراث فرهنگی صادر نمی‌شود.

اعظمی تأکید کرد: با وجود این، برخی پایه‌ها در آن محدوده ساخته شده که ناشی از نبود هماهنگی میان میراث فرهنگی و شهرداری کرمانشاه بوده است.

سرپرست میراث فرهنگی کرمانشاه با بیان اینکه شهرداری، این منطقه را به عنوان ظرفیتی برای گردشگری دیده است، خاطرنشان کرد: ما به دنبال ایجاد زیرساخت‌های گردشگری برای نگهداشت مسافر در استان هستیم امانه به هر قیمتی. باید ضوابط رعایت شود تا آسیبی به عرصه و منظر اثر تاریخی وارد نشود.

وی تصریح کرد: در برخی موارد ممکن است با تصمیم دستگاه‌های متولی، مجموعه به جای دیگری منتقل شود تا هم ضوابط رعایت شود و هم سودآوری داشته باشد.

■ضوابط رعایت نشده است

اعظمی در ادامه، روند قانونی صدور مجوز برای چنین پروژه‌هایی را تشریح کرد: پس از موافقت اصولی، نوبت به «مجوز ایجاد» می‌رسد که حداقل ۱۳ استعلام از دستگاه‌هایی مثل منابع طبیعی، محیط زیست، راه و برق و دستگاه‌های نظامی و امنیتی لازم دارد. سپس نوبت به «مجوز بهره‌برداری» می‌رسد. این روند باید طی شود، نه فقط برای میراث فرهنگی، بلکه همه دستگاه‌ها باید ضوابط یکدیگر را رعایت کنند.

وی در پاسخ به این پرسش که چرا شهرداری بدون مجوز اقدام کرده است، گفت: این یک عدم هماهنگی بین‌دستگاهی است. امیدواریم این مشکل با تعامل حل شود، اما به شکلی که ضوابط رعایت شده، آسیب‌ها به حداقل برسد و کار قانونی پیش برود. ممکن است در نهایت تصمیم بر این شود که مجموعه جابه‌جا شود.

اعظمی همچنین درباره وضعیت بافت تاریخی شهر کرمانشاه و رعایت نشدن ضوابط میراث فرهنگی توسط شهرداری در سال‌های گذشته هشدار داد و عنوان کرد: متأسفانه به دلیل خلط بافت تاریخی با بافت فرسوده و عدم رعایت ضوابط اعلامی، آسیب‌هایی به بافت ارزشمند تاریخی وارد شده است. بافت تاریخی یک سرمایه است.

وی افزود: یکی از برنامه‌ها ایجاد «شهرداری ویژه بافت تاریخی» است تا بار حفاظت از دوش میراث فرهنگی برداشته و شهرداری خود متولی حفظ بافت شود.

■ثبت ملی

به گزارش ایرنا، طاق بستان در ۱۵ دی سال ۱۳۱۰ به شماره ثبت ۱۷۲ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و مقدمات تشکیل پرونده برای ثبت جهانی نیز از چند سال پیش آغاز شده است. محوطه تاریخی طاق بستان در دامنه کوهی به همین نام و در کنار چشمه‌ای در شمال شرقی شهر کرمانشاه واقع شده است. در این محوطه آثاری از دوره ساسانی وجود دارد که شامل سنگ‌نگاره اردشیر دوم و دو ایوان سنگی به نام‌های ایوان کوچک و بزرگ است. ایوان کوچک در سمت چپ سنگ‌نگاره اردشیر دوم و ایوان بزرگ در سمت راست ایوان کوچک قرار دارد. سیاحان، مورخان و جغرافی‌نویسان دوره اسلامی ضمن توصیف سنگ‌نگاره‌های طاق بستان، از این محوطه با نام‌های متفاوتی یاد کرده‌اند، به‌طوری که ابن‌فقیه و ابن‌رسته این مکان را «شبدیز» و یاقوت آن را «قصرشیرین» نامیده‌اند.

۲ سال از آتش‌سوزی روستای امامزاده ابراهیم(ع) شفت گذشت

بازسازی میان وعده‌ها، موانع و امید به احیا

امامزاده ابراهیم(ع) شفت امروز بیش از آنکه نماد یک روستای گردشگری باشد، به نمادی از دشواری بازسازی پس از یک فاجعه گسترده تبدیل شده است

گروه استان‌ها| بامداد ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۳، شعله‌های آتش در دل یکی از متفاوت‌ترین روستاهای گردشگری ایران، «امامزاده ابراهیم(ع) شفت» زبانه کشید و در چند ساعت، بخش گسترده‌ای از این منطقه چوبی را به خاکستر تبدیل کرد؛ حادثه‌ای که به یکی از بزرگ‌ترین آتش‌سوزی‌های شهری-روستایی کشور در سال‌های اخیر تبدیل شد.

آتش‌سوزی ابتدا از یکی از واحدهای تجاری در بخش مرکزی روستا، شامل نانوایی یا مغازه آغاز شد. با توجه به اینکه بخش عمده بافت روستا از چوب و مصالح قابل اشتعال تشکیل شده بود، شعله‌ها به سرعت گسترش یافت و ده‌ها ساختمان را درب‌رگرفت. متأسفانه در این حادثه حدود ۲۹۰ واحد مسکونی و ۹۰ واحد تجاری به‌طور کامل تخریب شدند و بخش قابل توجهی از بافت روستا از بین رفت.

این نخستین بار نبود که روستای امامزاده ابراهیم(ع) با آتش‌سوزی گسترده مواجه می‌شد. سوابق موجود نشان می‌دهد این روستا در سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۷۸ و ۱۳۹۲ نیز شاهد حوادث مشابه بوده است، اما آتش‌سوزی اردیبهشت ۱۴۰۳ از نظر گستره خسارت، بی‌سابقه‌ترین حادثه ثبت‌شده در این منطقه محسوب می‌شد.

شدت حادثه به اندازه‌ای بود که برخی واحدهای واقع در آن سوی رودخانه نیز بر اثر حرارت شدید و انتقال شعله‌ها آسیب دیدند؛ موضوعی که ابعاد کم‌سابقه این حریق را نشان می‌داد. با این حال، نگرانی‌ها به همین حادثه محدود نماند و روستا بار دیگر در ۱۰ فروردین ۱۴۰۴ دچار آتش‌سوزی شد.

■بازسازی؛ مسیری طولانی و پرچالش

با گذشت بیش از دو سال از این حادثه و وعده‌های متعدد مسئولان، اما باید اذعان کرد روند بازسازی این روستا همچنان با چالش‌های متعددی روبه‌رو است.

دهیار روستای امامزاده ابراهیم (ع) شفت با اشاره به روند رسیدگی به پرونده‌های بازسازی گفت: از مجموع حدود ۱۵۰ واحد آسیب‌دیده، ۴۹ واحد مربوط به حریق‌های سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۶ بوده و سایر پرونده‌ها در حال طی مراحل اداری هستند. تاکنون حدود ۲۵ پرونده به‌طور کامل آماده شده و پیش‌بینی می‌شود ۲۰ تا ۲۵ واحد دیگر نیز به‌زودی وارد چرخه صدور مجوز و بازسازی شوند. همچنین حدود ۲۰ مورد ساخت‌وساز جدید در روستا آغاز شده است.

امید کاظمی در مهر ماه سال گذشته گفته بود برخی آسیب‌دیدگان همچنان در منازل بستگان خود سکونت دارند. همچنین پرونده ۱۹ خانواری که پیش از حادثه دارای پروانه ساختمانی بوده و در حریم رودخانه زندگی می‌کردند، همچنان در انتظار تعیین تکلیف نهایی قرار دارد.

■تعیین تکلیف اراضی و ورود دستگاه‌های اجرایی

در این میان، یکی از مهم‌ترین موانع بازسازی، موضوع حریم رودخانه و وضعیت زمین‌های آسیب‌دیده بود. در همین راستا، در نشستی به‌ریاست محمدعلی ویشکایی، مدیرکل مدیریت بحران استان گیلان مقرر شد هشت قطعه زمین با کاهش حریم رودخانه آزادسازی شود و برای ۱۱ قطعه باقیمانده نیز از طریق برگزاری جلسات تخصصی یا تأمین زمین جایگزین، راهکار مناسب اتخاذ شود.

همچنین بانک‌های عامل موظف شدند با استفاده از روش‌هایی همچون رهن ملک، وثیقه جایگزین و در صورت نیاز سفته‌زنجیره‌ای، زمینه پرداخت تسهیلات بانکی به متقاضیان را فراهم کنند. شرط سبز بودن فرم «ج» نیز با دستور استاندار گیلان برای متقاضیان در نظر گرفته شد. محمدجواد خانی‌پور، معاون بهره‌برداری آب منطقه‌ای گیلان نیز در این زمینه اعلام کرد پس از بررسی مجدد ۱۸ پرونده در کمیسیون ماده ۳ رسیدگی به اعتراضات، بخشی از حریم و بستر رودخانه کاهش یافت. حریم رودخانه امامزاده ابراهیم(ع) به ۶ متر کاهش یافته است؛ رقمی که در مقایسه با شهر رشت با حریم ۱۰ متری، حداقل میزان ممکن محسوب می‌شود و کاهش بیشتر آن از نظر فنی و قانونی امکان‌پذیر نیست.

■تلاش برای تسریع بازسازی

اگر چه ارسلان مقیمی، فرماندار شفت پیش از این اعلام کرده بود تمامی مراحل صدور پروانه ساختمانی بدون مشکل در حال انجام است و هیچ مانعی برای اهالی در مسیر دریافت مجوز وجود ندارد اما بسیاری از مردم روستا در پیچ و خم دریافت تسهیلات برای بازسازی مانده‌اند. فرماندار شفت با بیان اینکه براساس مصوبه شورای تأمین استان، تخفیف ۹۵ درصدی عوارض دهیاری برای افراد خسارت‌دیده در نظر گرفته شده است، امیدوار است کار بازسازی سرعت بگیرد اما واقعیت این است برخی فرایندهای قانونی و ورود جدی بانک‌ها، راه عبور مردم از شرایط فعلی را سد کرده است.

■رفع موانع بانکی و حذف محدودیت فرم «ج»

یکی از مهم‌ترین مشکلات آسیب‌دیدگان در مسیر بازسازی، محدودیت‌های ناشی از «فرم ج» و دشواری دریافت تسهیلات بانکی است. استاندار گیلان با اشاره به مصوبه ستاد مدیریت بحران استان در ۲۵ آذرماه ۱۴۰۴ اعلام کرد متقاضیان حادثه‌دیده امامزاده ابراهیم(ع) بدون توجه به وضعیت فرم «ج» به بانک‌های عامل معرفی می‌شوند.

هادی حق‌شناس این تصمیم را اقدامی حمایتی برای خانواده‌هایی دانست که در سال‌های گذشته چندین بار در حوادث آتش‌سوزی متحمل خسارت شده‌اند و گفت: تاکنون بیش از ۵۰ نفر توانسته‌اند پروانه ساخت دریافت کنند.

وی همچنین از اجرایی شدن مصوبه اراضی ۶۰ متری دوطبقه و معرفی مالکان به بانک‌های عامل خبر داد و افزود: مالکان اولیه به صورت انبوه‌ساز توسط بنیاد مسکن به بانک‌های عامل معرفی شده‌اند.

در ادامه این اقدامات، حامد دائمی، مدیرکل بنیاد مسکن گیلان از فراهم شدن امکان استفاده از وثیقه جایگزین برای متقاضیان انبوه‌ساز خبر داد و بیان کرد: این اقدام می‌تواند روند بازسازی واحدهای مسکونی و تجاری را تسریع کند.

بر همین اساس محدودیت «فرم ج قرمز» که مسیر دریافت تسهیلات در امامزاده ابراهیم(ع) پس از حریق ۱۴۰۳ را سد کرده بود با پیگیری‌ها در ۲۵ آذرماه ۱۴۰۴ برداشته شد و پرونده‌های تکمیل شده به بانک‌های عامل معرفی می‌شوند.

■درس‌های یک فاجعه برای مدیریت بحران

با گذشت بیش از دو سال از آتش‌سوزی گسترده اردیبهشت ۱۴۰۳، روند بازسازی امامزاده ابراهیم(ع) شفت همچنان به عنوان یکی از مهم‌ترین پروژه‌های بازتوانی مناطق آسیب‌دیده در استان گیلان مطرح است. هرچند بخشی از واحدهای تخریب‌شده در مسیر بازسازی قرار گرفته‌اند و برخی خانوارها توانسته‌اند به محل زندگی یا کسب‌وکار خود بازگردند، اما آثار اقتصادی و اجتماعی این حادثه همچنان در زندگی بسیاری از ساکنان قابل مشاهده است.

از سوی دیگر، تکرار آتش‌سوزی در فروردین ۱۴۰۴ نشان داد صرف بازسازی کالبدی نمی‌تواند به تنهایی پاسخگوی نیازهای این منطقه باشد. این رخداد بار دیگر ضرورت بازنگری در شیوه ساخت‌وساز، مدیریت بحران و تقویت زیرساخت‌های ایمنی را برجسته کرد؛ موضوعی که می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش خسارت‌های احتمالی و حفظ هویت این روستای منحصربه‌فرد در سال‌های آینده داشته باشد.

امامزاده ابراهیم(ع) شفت امروز بیش از آنکه نماد یک روستای گردشگری باشد، به نمادی از دشواری بازسازی پس از یک فاجعه گسترده تبدیل شده است. آتش‌سوزی اردیبهشت ۱۴۰۳ صدها واحد مسکونی و تجاری را از بین برد و زندگی بسیاری از ساکنان را تحت تأثیر قرار داد؛ شرایطی که با وقوع دوباره حریق در فروردین ۱۴۰۴، ابعاد تازه‌ای یافت. اگرچه طی ماه‌های اخیر بخشی از موانع اداری، بانکی و حقوقی برطرف شده، ده‌ها پروانه ساخت صادر شده و برخی پرونده‌های بلاتکلیف تعیین تکلیف شده‌اند، اما هنوز بخشی از آسیب‌دیدگان در انتظار دریافت تسهیلات، تکمیل روند اداری و بازگشت به خانه‌های خود هستند.

اظهارات مسئولان محلی و استانی نشان می‌دهد اراده لازم برای تکمیل بازسازی وجود دارد، اما تجربه سال‌های گذشته ثابت کرده موفقیت این روند تنها به ساخت دوباره واحدهای تخریب‌شده محدود نمی‌شود. ایمن‌سازی بافت روستا، ارتقای زیرساخت‌های امدادی و پیشگیری از تکرار آتش‌سوزی‌های گسترده، مهم‌ترین چالش‌هایی است که آینده امامزاده ابراهیم(ع) شفت را رقم خواهد زد.

بهداشت

«کنگان» روستای بدون دخانیات ایران

سرپرست شبکه بهداشت و درمان جاسک گفت: در راستای اجرای برنامه‌های ارتقای سلامت عمومی و ترویج سبک زندگی سالم، روستای «کنگان» با مشارکت فعال اهالی، به‌عنوان نخستین روستای بدون دخانیات این شهرستان معرفی شد.

محمود پابرجا روز شنبه در نشست شورای سلامت شهرستان جاسک اظهار کرد: کسب این عنوان نتیجه عزم همگانی و اجرای موفق برنامه‌های محدودسازی و حذف عرضه و مصرف مواد دخانی در سطح این روستا بوده است.

وی با اشاره به اهمیت پیشگیری از آسیب‌های ناشی از مصرف دخانیات بیان کرد: این طرح با هدف فرهنگ‌سازی و کاهش مخاطرات بهداشتی در سطح جوامع روستایی کلید خورده و امیدواریم با تداوم این روند، الگوی موفقی برای سایر روستاهای شهرستان باشد.

امام جمعه جاسک نیز در این نشست با تأکید بر اینکه اجرای این طرح در راستای ارتقای شاخص‌های سلامت عمومی و اجتماعی دنبال می‌شود، تصریح کرد: طرح روستای بدون دخانیات با هدف ترویج سبک زندگی سالم و پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، به‌عنوان یک اولویت در دستور کار نهادهای متولی قرار گرفته است.

حجت‌الاسلام عباس ذاکری خاطرنشان کرد: اجرای چنین طرح‌هایی علاوه بر کاهش مصرف دخانیات، نقش بسزایی در افزایش آگاهی عمومی درباره پیامدهای زیانبار مصرف این مواد بر سلامت جسمی و روانی جامعه ایفا می‌کند.

به گزارش ایرنا؛ اجرای طرح‌های «روستای بدون دخانیات» یکی از راهکارهای کلیدی در برنامه‌های ملی سلامت به شمار می‌رود که با مشارکت جامعه محلی و نهادهای بهداشتی، گامی مؤثر در کاهش هزینه‌های درمانی و بهبود کیفیت زندگی ساکنان مناطق روستایی است.

شهرستان جاسک در فاصله حدود ۳۰۰ کیلومتری شرق بندرعباس مرکز استان هرمزگان قرار دارد و به دلیل قرار گرفتن در انحنای جغرافیایی استان هرمزگان و مجاورت با دریای مکران و تنگه هرمز، از موقعیتی راهبردی برخوردار است. این شهرستان بندری که از آن با عنوان «مروارید دریای عمان» نیز یاد می‌شود، حدود ۶۰ هزار نفر جمعیت دارد و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و حمل‌ونقل در آن می‌تواند نقش مهمی در شکوفایی اقتصادی منطقه و توسعه سواحل مکران ایفا کند.

جدول ۹۴۶۲

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

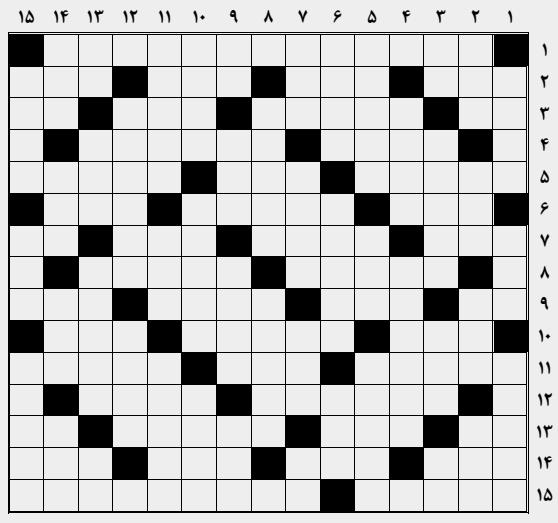

■افقی

۱. سرمربی موفق تیم والیبال پروچا ایتالیا ۲. امیدواریم هیچ‌گاه در کارتان نیفتد - هنگ - حرف نوروزی - نظم و ترتیب ۳. صوت شگفتی - اجیر - بتی جاهلی - نشان مفعولی ۴. ماده روغنی که روی سطوح کیف و کفش کشیده شده و در مجاورت هوا لایه‌ای سخت و براق تشکیل می‌دهد - رشته قیطانی بافته‌شده روی دوش نظامیان ۵. به وی لقب شیرزن میدان احد داده‌اند - قیافه - نوعی نان سنتی تنوری ۶. شرارت - شکل صورت - قیمت ۷. علف باید به دهانش شیرین بیاید - از ماشین‌آلات کشاورزی - درس‌خوانده - سرمای شدید ۸. مجری برنامه صبح‌بخیر ایران - شوشو ۹. بالا - حرف دوم یونانی - صفت گربه - کری‌خواندن ۱۰. گور - مرکب تندرو - دانه گیاه ۱۱. کارگاه عکاسی - برگشتن - مصیبت بزرگ ۱۲. نام پسرانه ایرانی - غذای پرنده ۱۳. تکیه‌دادن - دانه‌کش بی‌آزار - قضاوت - خاک کوزه ۱۴. از غزوات - یکباره خودمانی - واحد شمارش احشام - امر از آمدن ۱۵. سفیدی چشم - بازیکن سابق و مربی آلمانی فوتبال که بین سال‌های ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۵ مربیگری وردربرمن را عهده‌دار بود

■عمودی

۱. حیوان گیاه‌خوار شاخ‌دار جنگلی - انسان - صدق نیت ۲. مجموعه فیلمی در ژانر وحشت محصول ۲۰۰۳ از «جیمز وان» - رنگ طبیعت - زمان - مکان ۳. عدد منفی - از لوازم صوتی و تصویری - این شهر افغانستان را به عنوان زادگاه زرتشت می‌شناسند - خرس آسمانی ۴. پرورنده - تار سازهایی مانند رباب و چنگ ۵. منفذ - زیر - جهنم ۶. امام دهم شیعیان - بزرگ‌ترین فرزند حضرت اسماعیل(ع) و جد سی‌ام پیامبر عظیم‌الشأن اسلام(ص) - تکیه‌کلام بچه‌مشهد ۷. میوه تلفنی - کشور دراز - مرغ سعادت - تعجب خانمانه ۸. از انواع سیم کشی ساختمانی - جمع مورد ۹. بنیان - طلایه‌دار الفبا - سوغات کاشان - یقه آهاری ۱۰. از روش‌های چاپ - حریف - گردنده ۱۱. نسبت‌داشتن - ننر و بی‌مزه - درواقع شکر است ۱۲. مسلسل سنگین - درنگ کردن ۱۳. همسر مرد - گوشه جسم - بیماری ویروسی که به آن سرخک سه‌روزه هم می‌گویند - آش ساده ۱۴. درخت تسبیح - سر و رمز - از چهارعمل اصلی ریاضیات - آدم مغرض در کفش دارد ۱۵. داور - فرمانده بدن - دونفر که یک‌اندازه عمر کرده باشند
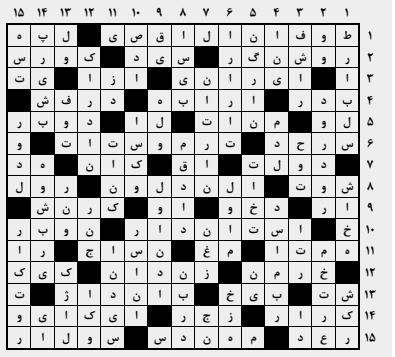
حل جدول شماره قبل